

Noen glimt av Bedehusets historie.

Av Erik Eriksen,
tidligere leder av styret for Nordstranda misjonsforeningen.
Håndskrevne notater til Bedehusets 80-årsjubileum i 1998.

Del 1.

Det kom en emissær ved navn Nils Kristian Olsen til Nordstranda i første del av 1890-årene. Han var vestlending. Han giftet seg med en dame fra Landego og bosatte seg i Vågøya der de bygde seg hus. Han var en drivende kraft på det kristelige området. Misjonsarbeidet blomstret. En misjonsforening kom i gang. Den begynte tidlig å samle inn midler til et bedehus. Familien Olsen bodde i Vågøya noen år, men etterhvert ble det besværlig å bo i Vågøya for en mann som var meget ute på reiser. Han ble ansatt i Santalmisjonen og flyttet til Tysnes ved Bergen. Huset som Olsen hadde i Vågøya ble solgt.

Huset ble i år 1900 bygd opp til meieri på Skjelstad. Meieriet var i drift noen år før det gikk konkurs. Bygningen ble kjøpt av misjonsforeningen og satt opp på Kløkstad til bedehus som fikk navnet Emmaus. Det ble innviet i 1908. Huset er av laftet tømmer. Det gikk noen år før huset ble bordkledd utvendig. Innvendig var det himling, og veggene ble kledd med sevareid-papp og malt. Fra 1920 til 1927 ble huset også benyttet til skolehus. Etter 7 år med skole ble tomten meget nedslitt. Ca 1930 ble tomten påført fyllmasse, planert, tilsådd og trær ble plantet. Alt arbeidet ble gjort på dugnad. Det var mange folk og hester i sving. Det ble bygd uthus og avtreder. På et årsmøte samme år som uthuset blev bygd, ble det diskutert om det kunne være mulig å få bedehuset gjort til kapell.

Så kom krigen. Nordland fylke ba om å få leie huset til et mulig evakueringssted. Det ble laget små kontorrom og montert telefon. Fylkets ledelse og personalet var her noen dager i slutten av mai. Den 27. mai, da Bodø ble bombet, ble det oppbrudd samme kveld. En stor skjøyte kom og tok alt utstyr og personalet og stevnet nordover. Da tyskerne kom, tok de huset i besittelse. Huset ble en del ramponert. Huset fikk noen hundre kroner i krigserstatning. Det ble gjort i stand etter beste evne. Ca 1950 ble taket på østre side reparert. Takstein ble fjernet og det ble lagt på eternittplater. I 1964 ble det utført storreparasjon. Vinduene i salen ble skiftet ut. Gulvet var før blitt belagt med porøse plater med harde plater oppå og malt. Veggene ble belagt porøse plater samt malerpapp og malt. Året 1985 ble andre siden av taket opprettet, og nytt tro lagt på samt den gamle taksteinen. Et tilbygg ble bygd, dermed ble kjøkken og gang større. Det ble også plass til to toaletter. Vann ble innlagt og det ble kom ny trapp. Alt arbeid, unntatt elektriske installasjoner og graving med maskiner ble gjort på dugnad, mange hundre timer til sammen.

Del 2. Nils Christian Olsen.

Han var født i Tysnes i 1869. Omvendt ble han som 15-åring. Som 19-åring begynte han som predikant i Indremisjonen og Kinamisjonen. Ca 1900 ble han ansatt i Santalmisjonen, og i Santalmisjonen virket han resten av sitt liv. Han var en ypperlig taler og foredragsholder, og ikke minst organisator. Han skaffet seg et varig minne i Santalmisjonens historie. Det må være i ca 1890 at Olsen kom til Nordstranda. Han ble gift med Anna Jørgine, datter av Hans Hano på Fenes Landego. De bygde seg hus i Vågøya. Da familien noen år senere flyttet sørover, ble huset solgt og revet. Det ble bygd opp på Skjelstad som meieri. Meieridriften sluttet i ca 1905. Bygningen ble solgt og revet. Den står i dag som bedehus på Kløkstad. På medlemsmøte på Skaug 22.7.1900 ble forslag fremmet om å bygge bedehus. En komite bestående av Andreas Pedersen, Vågø, Johan Enoksen, Skaug og Hans Arntsen, Valvik, ble valgt. I år 1902 på årsmøte og festen ble det bestemt at overskuddet skulle gå til bedehus. Det samme gjentok seg i 1903.

Fra 1920 til og med 1928 var det skolelokale på bedehuset.

Del 3.

Fra 1902 begynte misjonsforeningen å samle inn penger til bedehus. Det ble bestemt at hele årsutbyttet for foreningen skulle gå til bedehus. Og det fortsatte dem med i noen år. Men i 1907 skjedde det noe. Det huset som emissær Olsen hadde bygd seg på Vågøya var blitt solgt., revet og bygd opp på Skjelstad til meieri i ca 1900. Meieridriften var drevet i ca 5-6 år. Da gikk det konkurs og meieribygningen ble til salg for nedrivning.

Det bød seg nu en sjanse til å få kjøpt materialer som befant seg på Nordstanda. Samme år, 1907, den 27. august ble det holdt et møte på Kløkstad. Det ble skrevet referat fra møtet og vedtatt regler for huset. Bedehuset kostet 3204 kroner. Nils Chr Olsen må ha vært her noe på reiser akkurat da disse ting skjedde. Meieribygningen på Skjelstad ble så kjøpt for kr 1122 kroner. I kassen hadde foreningen 1221,74 kroner som var innkommet på basarer og fester fra 1902 til 1908. Så ble det lånt kr 1200 i Bodø sparebank. Som sikkerhet for lånet måtte alle medlemmene i byggekomiteen kausjonere og påta seg ansvaret for lånet. Byggekomiteens medlemmer var: Kristian Jensen, formann, Oluf Karlsen M., Andreas Pedersen, Vågøy, Anton Fredriksen, Vågøy, Edvard Andreassen, Mjelle, Aksel Andersen, Mulstand og Johan Enoksen, Skaug. I hine dager var bankene påpasselige å ha god sikkerhet for lånene.

Datoen som byggearbeidene begynte vites ikke. Men da grunnmuren ble nedlagt var det mange samlet. Kristian Jensen la ned første hjørnesteinen i venstre hjørne i den treenige Guds navn og leste fra Salme 127 hvor det står: «Hvis ikke Herren bygger huset, arbeider bygningsmennene forgjeves.» Og så var arbeidet i gang. Svein Nilson fra Festvåg var en dyktig tømmermann, og han hadde ansvar som formann for bygget. Med seg hadde han Jens Tommasen, Kløkstad, Johan Kaspersen og Kristian Eriksen, Kløkstad. Disse fire må ha arbeidet like meget, da de har mottatt kroner 110 hver, til sammen 440 kroner for oppsettingen av huset.

Men de hadde mange medhjelpere som hjalp til på dugnad. Materialene ble kjørt med hester fra Skjelstad til Kløkstad. Vi har fått vite at der må mange ha vært med. Blant andre også Nils Olsen. Aksel Andersen smidde jernstengene til huset. Kasper Hansen takk ut spiker av materialene som jo var brukt, og rettet spikrene opp til nytt bruk. Kvinnene kom og kokte kaffe og sjokolade, og hadde med mat til alle. Offerviljen og arbeidsinnsatsen var stor så allerede i desember var huset så ferdig at det kunne innvies.

Innvielsen ble foretatt av formann og sekretær i Nordland Indremisjon Jakob A. Hansen. Teksten var Salme 125. I bedehuset Emmaus hadde man fått et hus å være i hvor misjonsarbeidet med møter, gudstjenester og basarer og fester og andre tilstelninger kunne avholdes. Nu var det slutt med bare å være i små private hjem.

Siden huset ble bygget har det flere ganger vært gjort forbedringsarbeidet og restaureringer, tildels nokså omfattende. Her har vært skolestue i 7 år fra 1920 til 1927. Under krigen i Norge ble huset leid bort til Nordland fylke. Her ble lagt inn telefon, og hele huset ble avdelt i mange rom til kontorer. Fylkets administrasjon var her noen dager inntil Bodø ble bombet. Da ble det samme kveld evakuert herfra og nordover med en stor skøyte. Så var tyskerne her en kort tid. Etter dette måtte det store reparasjoner til. For en del år siden ble det satt inn nye vinduer. På halve taket ble det lagt eternittplater og innvendig oppusset meget. Og nå sist er resten av taket reparert og tilbygg med toaletter og utvidelser av kjøkken og garderobe.

Dette er i korte trekk noe av det viktigste i husets 80-årige historie.

Del 4.

I 1880-årene var det vekkelse på Nordstranda. En predikant som het Mortensen virket her, og mange ble med. Det ble startet kvinneforening som omfattet mest hele bygda, Myklebostad, Vågøya til og med Mjelle. Denne foreningen ble senere delt i 4.

I 1890-årene kom Nils Chr. Olsen. Han ble gift med ei jente fra Fenes på Landego, Anna Jørgine datter av Hans Hanso. De bygde seg hus på Vågøya. Han ledet den kristelige virksomhet i mange år og var meget avholdt, og det åndelige liv blomstret. Med hans reisevirksomhet ble det etterhvert besværlig å bo i Vågøya. Der var ingen telefon, og så var det «dette sondet», som han sa. Når der skulle være oppbyggelse i Vågøya ble det heist flagg på hågen for å signalisere til folk på innlandet. Og båtene seilte og rodde til møte. Olsen solgte huset sitt og reiste sørover. Det må ha vært i slutten av 90-åra.

Avsjedsmøtet ble holdt på Kløkstad, sikkert hos Kristian Jensen. Etter møtet, da Olsen og Vågøy-folket gikk til sjøen for å ro hjem til Vågøya, fulgte mange av dem ned til båtene. Båtene la fra land, og de som stod på stranda stemte i og sang: «Så vil vi nu sige hverandre farvel». Siste strofe i siste vers lyder slik: «.. og hjelp oss Gud Fader og hjelp oss Guds Sønn, så kjempe at kronen vi vinner». Da reiser Olsen seg i båten, viser med hatten og ropte: «så lat oss gjera det då!» Møtefolket følte seg så fattige etter å ha tatt farvel med Olsen, og de snakket med hverandre om dette da de sammen gikk opp fra sjøen.

Da er det at en kvinne i flokken kommer med trøst, og utbryter: «Om han Olsen er reist, så er vår Herre Jesus igjen.»

I tiden da prost J. Nicolaisen var i Bodin, var det bestandig en gudstjeneste i fasten. Ofte var det snø og austavindsrokk. Her var ikke vei da, den gikk bare til Myklebostad. Presten kjørte med egen hest og breislede. Organisten i Bodin kirke, Håkon Kløkstad, var også kommet. Bedehuset var stappende fullt, så det var vanskelig for presten å komme opp til alterbordet. Vi husker et møte som Nicolaisen holdt på bedehuset mange år etter at han var pensjonert. Han hadde innbudt alle som han hadde konfirmert og døpt. Bedehuset var stappende fullt. Mens alle sang siste verset på salmen før talen, reiste den gamle forhenværende prost seg, gikk bak prekestolen og falt på kne. Teksten han talte over var 1. Tim 6,12 («strid troens gode strid og grip det evige liv som du er kalt til, det som du bekjente deg til da du bar fram den gode bekjennelsen for mange vitner».) Tilhørerne følte at deres åndelige ve og vel lå deres gamle prest sterkt på hjertet, når han nu talte til dem for siste gang.

En annen gudstjeneste under krigen må nevner. Den ble holdt i 1942 søndag etter påske. Sokneprest Bergesen forrettet. Da ble et kyrdebrev «Kirkens grunn» opplest og soknepresten nedla samtidig sitt embete. Etter disse alvorlige hendelsene sang menigheten «Mektigste Kristi, menighetens herre». (Dette er historie.)

Og siden ut gjennom årene har Bodins og Rønviks prester hatt mange gudstjenester og møter på Kløkstad bedehus.

Vekkelser har der vært flere av:

Under første verdenskrig var der møter hvor Gustav Mevik, som siden var bibelskolelærer, og Fredrik Nystad med flere deltok. Der var stappfullt hus. Mevik var på galleriet og samtalte med ungdom. Han vinkete ned til Nystad at han måtte få hjelp. Nystad fortalte dette for mange år siden. I 1920-21 arbeidet her en emissær som het Refsnes. Han hadde mange møter, både husmøter og på bedehuset, og både unge og eldre ble med.

Først i 30-årene var der på bedehuset noen møter ved pastor M. Larsen-Kvammen. Han var en dyktig forkynner, og der var tegn til vekkelse. En tid etter kom J. Frid som da var ansatt i Bodø og hadde en rekke møter. Da var det mange som ga seg over til Gud. I flere år etterpå var det på bedehuset bønnemøter hver torsdag. Ledelsen av disse gikk på omgang blant dem som var med. Aksel Mulstrand gikk til fots fra Mulstrand til Kløkstad. Ja det kunne bli flere ganger i hver uke hvis det også var andre møter. Da var han vel 65 år. Han var en trofast formann for bedehuset og flittig møtedeltaker. Nå er de fleste av de som var med da døde. vi få som ennå er igjen tenker tilbake på de tider med glede.

På bedehuset er der sådd meget. Men vi glemmer ikke de 4 slags sdejord. Noe spirte, men visnet, og fulglene åt opp en del, og noe bar frukt.

På bedehuset har det i disse 80 årene vært mange talere.

Fra Indremisjonen: Jakob Hansen, Martinusen, Angell Johansen. Disse var ledere av Indremisjonen og de fleste av emissærene.

Fra NMS: Levindsen, misjonærene J. Einrem, O. Jensenius. Emissærene Kristian Hansen, Fredriksen og Ursin, som var meget original, og mange flere.

Santalmisjonen: Misjonær Arne Thu, som døde på Grini, Hjalmar Kvam, Høiklev samt sokneprest L.M.Vågdal.

NKUF: sokneprest Kleivan, Fauske, Brun, Bodø og sekretær Køhn med mange flere.

Indre sjømannsmisjon: Sekretær L. Blom bodde noen år på Kløstad under krigen. Samtidig bodde også Walter Bringsli her og emissær Pettersen og Høiklev. Disse hadde en rekke møter på bedehuset og var til velsignelse. På bedehuset har det vært flere Broderringsmøter, kretsmøte for flere misjoner med kjente talere. Blå Kors møter har det vært. Ungdomsarbeid i mange år. Frelsesarmeen har også besøkt stedet med gode møter fra 1920-årene til i dag. Noen få politiske møter for Venstre, Bondepartiet og Krf (Lars Korvall). Der har vært jordbruksmøter og kurser. Norges bondelag med generalsekretær Olav Bryn som senere ble generalsekretær i Krf. Samt mange fester og tilstelninger av forskjellige slag.

Som formann har fungert Kristian Jensen, Sigvald Kløkstad, Walter Mathisen, Erik Eriksen og nåværende Nils Lundbach.

Del 5.

Av bygdas egne veiledere som har vitnet om sin tro på denne talerstol skal nevnes: Ludvig Nyhagen, Andreas Pedersen, Vågøy, Kristian Jensen, Kristian Valvik, Sigvald Kløkstad og Aksel Mulstrand.

Kvinnene: Av Kvinner var der mange som var meget interessert og de gjorde storarbeid med fester og basarer. Alt for å være med i bønn og arbeid med å bringe evangeliet ut. Ordtaket «det står alltid en kvinne bak» gjelder vel også her. Vi minnes de gamle med takk, og hyller de som gjør storarbeid i dag. Der har på bedehuset vært drevet ungdomsarbeid i mange år. Likeledes sangkor som var ledet av lærer K. Pedersen og siden også Asbjørn Pedersen. Orgnasiter var gjennom mange år Johanna Pedersen, Reidar og Asbjørn Pedersen, Tomas Kløkstad og Janny Didriksen og Hjalmar Kløkstad og Harald Pedersen.

En del predikanter som ikke er nevnt før:

Hans Sande, sekretær
Finn Hov, sekretær
Arne Egerdahl, sekretær
Oddvar Lind, emissær
C. Havig-Gjelseth (Indremisjonens bibelskole)
Erling Tronvik, pastor
Magnus Kleven, sekretær
Ingvaldstad, sekretær
Birger Buerengen, sekretær
Ella Marie Normann, misjonær
Sigvart Riiser, sekretær

Santalmisjonen:
Alfred Høiås, sekretær
Pastor Ole Bjørseth, sekretær
P. Voie, emissær
O. Gullsvåg, sekretær

Indremisjonen:
Egil Brekke, emissær
Sennesvik, emissær
Herleif Andersen, emissær
O. Djuplast
Fredrik Linstad, emissær
Bjarne Fredriksen, emissær
Østgård

Det norske misjonsselskap:
Albert Brennsund, sekretær
Chr. Ursin, emissær
Pastor Peter Ursin, sekretær
Pastor Leif Skavoll

Blå kors:
O. St. Isene, generalsekretær
Halvdan Gundersen, sekretær og flere.

Indre Sjømannsmisjon:
Syltesæter, sekretær
Arnt Pedersen, emissær
Johan Pedersen, emissær
R.A. Lindås

Sokneprest Carl Torp, Hamarøy
Emil Steinbakk, emissær og mange flere.